

Allmän SiS-rapport
2001:7

Utvecklingsprojekt vid SiS

Förord

Att initiera och stödja utvecklingsarbete är en av de viktigaste uppgifterna för SiS FoU, sett i ett långsiktigt perspektiv. Med utvecklingsarbete avses målinriktade och tidsbegränsade insatser i syfte att finna nya metoder i det sociala arbetet som bygger på forskningsresultat och/eller beprövad erfarenhet. Det kan gälla nya arbetssätt, försöksverksamheter med nya organisations- och arbetsformer, samt uppföljning och utvärdering.

Varje år har institutionerna möjlighet att ansöka om medel för särskilda utvecklingsprojekt. Med utvecklingsprojekt avses en avgränsad och klart definierad satsning. Ett projekt skall ha ett syfte, konkreta frågeställningar, en plan för genomförande, uppföljning, och utvärdering. Projekt bör innehålla ett nyhetsmoment och gå väsentligt utöver den ordinarie verksamheten.

Sedan 1994 finansieras forskning, utveckling och personalutbildning med hjälp av FoU-anslaget. Totalt har 184 utvecklingsprojekt erhållit medel, varav tre fjärdedelar gäller ungdomsvård och en fjärdedel missbrukarvård. Generellt har drygt hälften av ansökningarna beviljats medel. Kostnadmässigt rör det sig om drygt 43 miljoner kronor som satsats på olika utvecklingsprojekt på de särskilda ungdomshemmen och inom LVM-hemmen. En beredningsgrupp med företrädare för SiS planeringsenhet och FoU har utifrån aktuella behov av vård och behandling av ungdomar och vuxna lagt fast riktlinjer för hur utvecklingsmedlen skall användas.

För år 2001 har drygt 8 miljoner kronor fördelats till 25 utvecklingsprojekt varav 20, i huvudsak projekt som berör institutioner, redovisas här. Viss FoU-verksamhet genomförs i projektform, exempelvis rapportutgivning och seminarieverksamhet. De flesta är två- eller treåriga projekt. 15 helt nya projekt har påbörjats 2001. Av de 20 redovisade projekten berör tio ungdomsvård och sex projekt missbrukarvård. Tre övergripande projekt d v s både för ungdomsvård och missbrukarvård pågår. Utvecklingsprojekten berör i huvudsak utredning, uppföljning och utvärdering, samarbete med socialtjänsten, utveckling av vård särskilt för flickor, vård av kriminella, nya metoder för skolan samt familje- och nätverksarbete. Under år 2001 har också flera institutioner, regioner och nätverk samordnat olika utvecklingsprojekt och samarbetar med externa samarbetspartners.

Projekten som tas upp i rapporten är pågående projekt under år 2001. Några projekt initieras och leds av huvudkontoret, bl a dokumentationssystemen SiS-DOK och ADAD vilka berör såväl huvudkontoret som institutionerna. Beredningsgruppens rekommendationer för år 2001 avser följande inriktningar: Förhållningssätt och attityder inom vården, genderperspektiv inom vården, metoder för motivationsarbete, samarbetsformer med socialtjänst och psykiatri inklusive utslussning och eftervård och utveckling av vårdkedjor, vård och behandling av särskilt vårdkrävande unga och vuxna med psykisk ohälsa, skolverksamhet och specialpedagogik samt vård och behandling av ungdomar enligt LSU.

I förteckningen redovisas först projekt som bedrivs på de särskilda ungdomshemmen, sedan LVM-hemmens projekt och sist projekt som berör båda verksamheterna.

Sammanställningen har gjorts vid SiS FoU.

Innehållsförteckning

Utvecklingsprojekt inom ungdomsvården	3
Skolverksamhet och specialpedagogik	3
Familje- och nätverksarbete	4
Förhållningssätt och attityder inom vården	5
Vård och behandling av särskilt vårdkrävande ungdomar	
Övrigt	
Utvecklingsprojekt inom missbrukarvården	7
Utveckling av instrument för behandling	7
Övrigt	8
Utvecklingsprojekt som gäller både ungdoms- och missbrukarvården	10
Förteckning över rapporter från utvecklingsprojekt	12

UTVECKLINGSPROJEKT INOM UNGDOMSVÅRDEN

Skolverksamhet och specialpedagogik

Uppföljning av Fridegårds utredningar (U 2000-2018)

Eknäs ungdomshem

Projektledare: Leg psykolog Cecilia Kallenberg, Eknäs ungdomshem

Projekttid: 2000-01-01–2001-12-31

Beviljade medel: 110 000 kronor

Syftet med projektet är att på ett kvalitativt och fördjupat sätt följa upp den pedagogiska utredningen av ungdomar på en avdelning vid Eknäs, Fridegård. Under en förberedande fas år 2000 har metoder för utvärdering och utredning arbetats fram och samtliga ungdomar kommer under 2001 att tillfrågas om deltagande i uppföljningen. Uppföljningsstudien som är longitudinell skall ge svar på hur väl utredningen har kunnat användas i det fortsatta behandlingsarbetet och en uppföljning av deras livssituation. Det kommer också att kunna ge en bild av ungdomarnas utveckling över tid och hur väl utredningsarbetet stämmer med socialtjänstens önskemål och behov på lång sikt.

Dyslexi – diagnos och metodutveckling (U 1999-1054)

Lövsta skolhem

Projektledare: Speciellärare Dan Rosenwall, Lövsta skolhem

Vetenskaplig ledare: Professor P-A Rydelius, Inst för kvinnors och barns hälsa, Astrid Lindgrens Barnsjukhus, Karolinska Institutet, Stockholm

Projekttid: 1999-01-01–2001-12-31

Beviljade medel: 230 000 kronor

Avsikten med projektet är att kartlägga ungdomars inlärningssvårigheter med inriktning på dyslexi samt att anpassa och utveckla metoder och hjälpmedel för undervisningen på skolhemmet. Med kartläggningen avses att få fördjupade kunskaper beträffande dyslexi i syfte att effektivisera en differentiell diagnossättning. För varje elev som uppfyller diagnostiska kriterier för dyslexi eller misstänks ha dyslexi skall ett detaljerat och adekvat åtgärdsprogram göras. Vidare ingår ett motivationsarbete med de elever som bedöms vara i behov av speciella träningsprogram. En läsklubb skall inrättas på skolan för att berika skolans kulturmiljö och väcka elevernas intresse för läsning.

Barn och ungdomar med en funktionsnivå på gränsen till lätt begåvningshandikapp och/ eller en störning inom autismspektret. PANIK projektet (U 2000-1019)

Låganässkolan

Projektledare: Utredningssekreterare Sven Erik Nordin, Låganässkolan

Vetenskaplig ledare: Professor P-A Rydelius, Inst för kvinnors och barns hälsa, Astrid Lindgrens Barnsjukhus, Karolinska Institutet, Stockholm

Projekttid: 1999-01-01–2001-12-31

Beviljade medel: 240 000 kronor

Projektet avser att öka kunskaps och kompetensnivån hos personal för att kunna identifiera och behandla omhändertagna barn med kognitiva handikapp, en funktionsnivå på eller i närheten av lättare begåvningshandikapp. Ökade kunskaper genom bl a litteraturstudier skall integreras praktiskt i verksamheten och bidra till att ungdomarna inom dessa kategorier behandlas på ett

mer optimalt sätt, t ex genom att undvika mobbingsituationer. Projektet syftar till att bättre anpassa pedagogik och övriga insatser utifrån ungdomarnas individuella förutsättningar.

Familje- och nätverksarbete

Familjevård: Multidimensional Treatment Foster Care inom SiS (U 2000-0041)

Utredningshemmet i Hässleholm

Projektledare: Institutionschef Nils Åkesson, Utredningshemmet i Hässleholm

Vetenskaplig ledare: Docent Kjell Hansson, Inst för barn- och ungdomspsykiatri, Lunds universitet

Projekttid: 2001-01-01– 2001-12-31

Beviljade medel: 200 000 kronor

Projektet avser att initiera en behandlingsform och eftervårdsmodell för familjevård till utredningshemmet. Modellen Multidimensional Treatment Foster Care har utvecklats vid Oregon Social Learning Center, USA, och är väl utprövad i USA. Forskning visar positiva behandlingsresultat när det gäller psykosocial problematik, kriminalitet och missbruksproblematik hos ungdomar. Inledningsvis skall modellen anpassas till svenska förhållanden och till förutsättningarna inom den särskilda ungdomsvården. Placeringsformen skall i första hand vara ett alternativ till enskilda hem för vård och boende efter utredning. Behandlingen genomförs som professionellt handledd familjevård. Familjevården genomförs enligt ett beteendeterapeutiskt program. Parallellt med familjevård får den unge individualterapi och ursprungsfamiljen familjeterapeutiskt stöd. Efter avslutad behandling skall ungdomen återgå till boende hos sina vårdnadshavare. Projektet skall utmynna i utbildning av ett team för genomförande av programmet samt rekrytering och utbildning av familjehem för att initialt utpröva modellen.

Utvärdering av familje- och nätverksarbete på särskilda ungdomshem (U 2000-0076)

SiS FoU

Projektledare: Doktorand Gudrun Elvhage, SiS FoU

Vetenskaplig ledare: Professor Sune Sunesson, Socialhögskolan i Lund

Projekttid: 2001-01-01– 2001-12-31

Beviljade medel: 250 000 kronor

SiS har under de senaste åren gjort mycket omfattande satsningar för att implementera familje- och nätverksarbete på ungdomshemmen. Mot denna bakgrund är det viktigt att föra en diskussion om skillnader mellan ett familje- eller nätverksperspektiv, att ha föräldrasamverkan och att arbeta med familjebehandling eller familjeterapi samt att klargöra i vilka sammanhang det är önskvärt att arbeta mer systematiskt med behandling med inriktning på familjer eller nätverk. Det övergripande syftet är att beskriva en statlig satsning på utbildnings- och utvecklingsarbete inom ungdomsvården och hur man har införlivat familje- och nätverksarbete på institutionerna. En viktig del blir att se på de olika begreppen som används: familjeterapi, familjearbete, familjesamtal, familje- och nätverksarbete, m fl, för att avgöra vad de har för betydelse för dem som använder begreppen.

Familje- och nätverksarbete (U 1999-2040)*Högantorps ungdomshem**Projektledare: Familjeterapeut Martha Kesthely, Högantorps ungdomshem**Projektid: 1999-01-01–2001-09-01**Beviljade medel: 570 000 kronor*

Projektet avser att dels ge personalen vid Högantorp möjligheter att utveckla familje- och nätverksarbete i utredningsarbetet dels att utveckla familje- och nätverksarbete i Östra regionen och Mellanregionen med mål att höja den allmänna kompetensen. Avdelningar som deltar i projektet erbjuds handledning i familjearbete samt utveckling av familje- och nätverksmetoden. En utvärdering av institutionernas arbete görs genom enkäter och intervjuer med personal. Inom ramen för projektet startade i september 2000 en utbildning i familjearbete för ett 20-tal medarbetare i samarbete med S:t Görans utbildningsenhet i Stockholm.

Förhållningssätt och attityder inom vården***Förhållningssätt i behandlingsarbetet med flickor (U 2000-0011)****Bergsmangården**Projektledare: Socionom Anna Henriksen, Bergsmangården**Vetenskaplig ledare: Universitetslektor Gunvor Drugge, Institutionen för samhällsvetenskap, Örebro universitet**Projektid: 2001-01-01–2001-12-31**Beviljade medel: 200 000 kronor*

Bergsmangårdens akut- och utredningsavdelning har för avsikt att utveckla arbetsmetoder för flickor med skiftande problem som missbruk, kriminalitet, svårare psykisk störning samt flickor som har varit utsatta för övergrepp och misshandel. Projektets syfte är att lyfta fram personalens förhållningssätt i behandlingsarbetet. Både personal och flickor djupintervjuas. Centralt i intervjuerna med flickorna kommer att vara deras beskrivning av personalens agerande och förhållningssätt i olika vardagliga sammanhang. Utöver intervjuerna kommer journalhandlingar att ligga till grund för livsskildringar för varje flicka där en presentation görs utifrån hur problemen ser ut. Viktigt i projektet är att lyfta fram de processer som sker mellan flickorna och personalen samt hur personalens förhållningssätt stämmer överens med institutionens behandlingsfilosofi.

Vård och behandling av särskilt vårdkrävande ungdomar***Medling för LSU-ungdomar (U 2000-2021)****Råby ungdomshem**Projektledare: Enhetschef Håkan Nyman, Råby ungdomshem**Vetenskaplig ledare: Psykolog Bodil Ekheim, Råby ungdomshem**Projektid: 2000-01-01–2001-12-31**Beviljade medel: 150 000 kronor*

Medling för ungdomar dömda enligt LSU är ett projekt som startade under 2000 på Råby ungdomshem. Syftet med projektet är att möjliggöra ett möte mellan gärningsman och offer där de inblandade kan diskutera det inträffade tillsammans med en medlare. Innan medlingsträffen görs intervjuer med berörda för att klargöra om det finns förutsättningar för någon form av

medling. Att bearbeta våldsproblematiken är viktigt och medlingen kan utgöra ett inslag som i förlängningen kan ändra attityder hos målgruppen. Erfarenheter från första året visar att det har tagit tid att få fram lämpliga former för projektet. Många av ungdomarna som finns på avdelningen har dömts till våldsbrott och begreppet våld väcker många känslor i gruppen. Ett inslag har varit att kunna diskutera och bearbeta sin problematik. Medlingen har blivit en viktig del i behandlingen av ungdomarnas problem.

Övrigt

Flickors och kvinnors behov av barnmorskeresurser inom LVU- resp LVM-vården (U 2000-0042)

LVM-hemmet Lunden och Lundens ungdomshem

Projektledare: Psykolog Eva Thalén, LVM-hemmet Lunden

Vetenskaplig ledare: Fil lic Karin Trulsson, Kvinnoforum, Stockholm

Projekttid: 2001-01-01–2002-12-31

Beviljade medel: 100 000 kronor

Avsikten med projektet är att inventera vilka behov av barnmorskeresurser som finns inom tvåängsvården av flickor och kvinnor samt hur denna resurs utnyttjas. I projektet avses att vidareutveckla sexualpreventivt arbete och ge förebyggande kvinnohälsovård till tonårsflickor och kvinnor. Vidare ges gravida missbrukare stöd under graviditeten och tillgång till föräldrautbildning samt extra stöd under förlossning. Genom ett könsperspektiv och kunskap om multikulturella faktorer vill man öka flickors och kvinnors kroppsmedvetenhet och självkänsla samt ge kunskap om kroppens funktioner i olika faser. Ett annat syfte är att sprida kunskap och öka medvetenheten hos personalen på Lunden.

Arbetslagsutveckling och utbildning för akutavdelning (U 2000-0050)

Folåsa behandlingshem

Projektledare: Leg psykolog Håkan Wisung, Psykologpartners W&WAB, Linköping

Projekttid: 2001-01-01–2001-12-31

Beviljade medel: 100 000 kronor

Det övergripande syftet för projektet är att öka kvaliteten i verksamheten genom tydliga mål och utvärderingsmetoder. En gemensam kunskapsbas för verksamheten skall skapas med hänsyn till vetenskapligt prövade metoder i psykologi och socialt arbete. Den psykosociala arbetsmiljön skall förbättras för att stärka sammanhållningen i personalgruppen. Projektet innehåller tre delar, arbetslagsutveckling, utbildning och handledning. Under hela projekttiden utvärderas insatserna och personal och ledning får fortlöpande ta del av resultaten. I projektet fokuseras på ART-teori och utredningsmetodik. I den första delen av arbetslagsutveckling kommer en grundkurs i KBT att genomföras.

UTVECKLINGSPROJEKT INOM MISSBRUKARVÅRDEN

Utveckling av instrument för behandling

Att mäta förändring (V 2000-0057)

Behandlingshemmet Rällsögården

Projektledare: Doktorand David Öberg, Behandlingshemmet Rällsögården

Vetenskaplig ledare: Fil dr Björn Sallmén, Karlsvik LVM-hem

Projekttid: 2000-01-01–2001-12-31

Beviljade medel: 225 000 kronor

MAPS är ett system för beskrivning av de institutionella förutsättningarna för behandling och behandlingens genomförande och resultat. Monitoring Area and Phase System – MAPS har utvecklats inom ramen för ett internationellt forskningsprojekt, Biomed 2-IPTRP, där Sverige ingår tillsammans med nio andra länder. Projektet *Att mäta förändring* syftar till att utifrån MAPS utveckla ett system för beskrivning av SiS institutioner och fullföljd behandling. Projektet syftar även till kvalitetssäkring och validering av en metodik för fastställande av förändringar där klientintervjun CHANGE är i fokus. MAPS är konstruerat för att anpassas till och fungera ihop med SiS befintliga dokumentationssystem. Med hjälp av MAPS och SiS-DOK erhålls ett systematiskt underlag för såväl matchning och behandlingsplanering som för kvalitetssäkring, självutvärdering, återfallsprevention och uppföljning.

Strukturerad behandlingsplanering (V 2000-2029)

Karlsvik LVM-hem

Projektledare: Fil dr Björn Sallmén, Karlsvik LVM-hem

Projekttid: 2000-01-01–2001-12-31

Beviljade medel: 350 000 kronor

Syftet med projektet är att kliniskt utprova en modell för strukturerad behandlingsplanering och att utvärdera betydelsen av samarbete med klienten och institutionen. Genom enkäter skall socialsekreterare i klientens hemkommun värdera hur planeringsmodellen förbättrar insyn och förståelse för institutionens behandlings- och utskrivningsplanering. Projektet har också som mål att utvärdera om en gemensam metodik för behandlings- och utskrivningsplanering är gynnsam för kommunikation och samarbete inom institutionen. Vid implementation av MAPS har institutionen analyserat hur utredningsarbete och behandlingsplanering har genomförts. Utifrån MAPS har idéer växt fram om metoder för strukturerad behandlings- och utskrivningsplanering.

Program för förebyggande av våld inom LVM-vården (U 2000-0104)

Beroendecentrum Nord, SCI Karolinska Institutet, Stockholm

Projektledare: Dr med Tom Palmstierna, Beroendecentrum Nord, SCI, Karolinska Institutet, Stockholm

Projekttid: 2001-01-01–2001-12-31

Beviljade medel: 625 000 kronor

Syftet med projektet är att lägga upp ett systematiskt program för LVM-institutionerna i landet angående registrering av incidenter kopplade till våldsinslag och personal. Nio pilotprojekt skall genomföras på fyra institutioner. Genom en noggrann kartläggning av klientens individuella problematik avses att genomföra prediktioner av möjliga våldsinslag och därmed motverka

incidenter som leder till skador för enskilda klienter eller personal eller incidenter som på andra sätt skadar pågående verksamhet. Metoder som används är vetenskapligt utprovade och rör rapporteringsrutiner och inventering av personalens reaktioner och uppfattningar om klienternas aggressivitet.

Övrigt

Abstinensbehandling med Buprenorfin vid svårt opiatberoende (V 2000-0031)

LVM-hemmet Rebecka

Projektledare: Dr med Tom Palmstierna, Beroendecentrum Nord, SCI, Karolinska Institutet, Stockholm

Projekttid: 2001-01-01–2001-12-31

Beviljade medel: 150 000 kronor

Syftet är att utvärdera effektivitet av abstinensbehandling med Buprenorfin i en grupp svårt heroinberoende kvinnor. Avsikten är att utvärdera hur graden av abstinens, depressivitet och dysfunktionellt beteende under motivations- och utredningsfasen påverkar fullföljande av rehabilitering. För avgiftning har konstaterats att färre abstinenstecken uppstår med Buprenorfin och större framgångar med behandling har uppnåtts. Vid behandling av heroinister har Buprenorfin visat sig vara användbart inom tre områden: underhållsbehandling, som ett alternativ till metadon vid behandling av gravida heroinister och i avgiftning.

Utvecklingsarbete med kvinnliga missbrukare med en tilläggsproblematik i form av neuropsykologiska funktionshinder (V 2000-2015)

Behandlingshemmet Runnagården

Projektledare: Kurator Ann-Britt Karlsson, Behandlingshemmet Runnagården

Vetenskaplig ledare: Fil dr Christina Kullberg, Institutionen för socialt arbete, Örebro universitet

Projekttid: 2000-01-01–2001-12-31

Beviljade medel: 185 000 kronor

Projektets syfte är att utveckla arbetsmetoder för arbetet med missbrukande kvinnor med en tilläggsproblematik i form av neuropsykologiska funktionshinder, utvecklingsstörning, autism/asperger och psykiskt funktionshinder. Samverkan kommer att ske med vuxenhabiliteringen. En probleminventering och kartläggning görs av målgruppen på Runnagården. Personal kommer att genomgå utbildning avseende olika funktionshinder samt LSS-lagen och dess utformning. Målsättningen är att svårbehandlade patienter får adekvat vård och behandling som möjliggör en bättre prognos efter behandlingstiden. Patienter som upplevs som svårbehandlade fastnar ofta inom LVM vården. Ett utökat samarbete med psykiatri- och habiliteringsförvaltningen är av stor betydelse för verksamheten.

Uppföljande nätverksarbete efter avslutad LVM-tid på Fortunagården (V 2000-2036)

Fortunagården

Projektledare: Avdelningsföreståndare Ell-Marie Wärmegård, Fortunagården

Vetenskaplig ledare: Docent Anders Bjerkman, Institutionens för socialt arbete, Göteborgs universitet

Projekttid: 2000-01-01–2001-12-31

Beviljade medel: 150 000 kronor

Fortunagården tar emot kvinnor med missbrukproblematik med behov av lång tids rehabilitering för att uppnå varaktiga resultat. Projektets syfte är att med hjälp av nätverksarbete ge möjlighet för klienten att bevara en positiv utveckling mot ett drogfritt/drogfriare liv. Nätverket har betydelse för att länka över klienten till adekvata stödformer i hemkommunen. Under behandlingstiden genomförs ett antal möten med klientens nätverk och man avser att fortsätta nätverksarbetet ytterligare ett år efter LVM- tidens avslutande. Nätverksarbetet kopplas till övriga eftervårdsinsatser.

UTVECKLINGSPROJEKT SOM GÄLLER BÅDE UNGDOMS- OCH MISSBRUKARVÅRDEN

Åtgärdskedja inom missbrukarvården – deltagande i samverkansprojekt i fyra kommuner i Örebro län (V 2000-2026)

Behandlingshemmet Rällsögården

Projektledare: Socionom, narkotikapolitisk samordnare Börje Dahl, Lindesberg

Vetenskaplig ledare: Professor Lars Oskarsson, Institutionen för samhällsvetenskap, Örebro universitet

Projekttid: 2000-01-01–2001-12-31

Beviljade medel: 125 000 kronor

Rällsögården skall tillsammans med Granhults behandlingshem utveckla och förbättra åtgärdskedjan inom missbrukarvården i Örebro län. Övergripande mål är att synliggöra missbrukskarriären för personal inom socialtjänst, skola, behandlingshem och polis för att förkorta tiden från debut till upptäckt och att möjliggöra insatser på lägsta åtgärdsnivå. En handlingsplan skall tas fram för integrerat vård- och behandlingsarbete samt för eftervårdsinsatser där socialtjänst och behandlingshem samverkar. Perioder på behandlingshem skall ingå som en integrerad del i öppenvården. Speciella behandlingstekniker som utvecklats på behandlingshemmen skall komplettera öppenvårdens insatser som t ex arbete med anhöriga och kriminalitetsbehandling. Gemensamma seminarier och auskultering anordnas för personalen.

Det finns inga hopplösa fall – att återge hoppet till unga kvinnor inom institutionsvården (U 2000-2007)

Ljungaskog och Behandlingshemmet Runnagården

Projektledare: Kurator Tomas Theorin, Runnagårdens behandlingshem

Vetenskaplig ledare: Fil lic Karin Trulsson, Kvinnoforum, Stockholm

Projekttid: 2000-01-01–2001-12-31

Beviljade medel: 400 000 kronor

I samarbete med Behandlingshemmet Runnagården har Ljungaskog initierat ett projekt som rör flickors och kvinnors ”karriärvägar” inom tvångsvård. Målgruppen är unga kvinnor med missbruks- och psykiatrisk problematik, prostitution, självdestruktivt beteende samt våldsamt beteende och som har upplevt många tidiga placeringar fram till placering på respektive behandlingshem. Samarbetsprojektet har som syfte att kartlägga hur unga kvinnor gör ”karriär” samt att skapa arbetsmetoder för utredning och eftervård. En viktig del blir att förbättra personalens kunskaper och öka kompetensen för att arbeta med missbruk inom både LVU- och LVM-vården. Inom projektet avser man att utveckla nya samverkansmodeller med kommuner och landsting.

SiS följer upp och utvärderar behandlingen av missbrukare och utsatta ungdomar (Ö 1998-2014)

SiS FoU

Projektledare: Bitr FoU-chef Kerstin Söderholm Carpelan, SiS FoU

Projekttid: 1998-01-01–2001-12-31 Beviljade medel: 2 000 000 kronor

Särskilda klientdokumentationssystem, ADAD för ungdomar och SiS-DOK för vuxna missbrukare, har utvecklats inom SiS FoU. Det senare systemet har utvecklats i samarbete med IKM och används även inom frivilligvården. Dokumentationens skall dels användas i utrednings- och behandlingsarbete med enskilda klienter, dels för uppföljning och utvärdering av institutionernas vård- och behandlingsarbete. Intervjuer görs med ungdomar och vuxna missbrukare vid olika tidpunkter, vid inskrivning, utskrivning och uppföljning. Personal vid SiS institutioner genomför intervjuerna. Materialet samlas i en central databas på SiS FoU för resultat-sammanställning och som underlag för forskning. Resultaten från inskrivningsintervjuerna redovisas i årliga rapporter. Data för inskrivning finns från och med 1996 för LVM-klienter och från och med 1997 för ungdomar på särskilda ungdomshem. I takt med att data från utskrivnings- och uppföljningsintervjuer föreligger kommer även de att redovisas.

Datautveckling och implementering av IKM-DOK (Ö 2000-0043)

SiS IKM

Projektledare: Projektsekreterare Kristin Bjurner, projektsekreterare Bert Gren, SiS FoU

Vetenskaplig ledare: Professor Håkan Jenner, Pedagogiska institutionen, Växjö universitet

Projektid: 2001-01-01–2001-12-31 Beviljade medel: 250 000 kronor

DOK-systemet som utvecklats i samarbete med SiS, är ett system för dokumentation och utvärdering inom missbrukarvården. Ett åttiototal enheter runt om i landet ingår i systemet. IKM ansvarar för enheter inom den frivilliga missbrukarvården, IKM-DOK. Systemet består av klientintervjuer vid in- och utskrivning och uppföljning. Liksom LVM-institutionerna har enheterna inom den frivilliga missbrukarvården behov av att bearbeta egen statistik samt lämna data till nationell sammanställning. Statistik lämnas också till en årlig europeisk sammanställning inom KIM-systemet. Projektet syftar till att utveckla moduler för enheter inom IKM-DOK som kan tillgodose de nämnda behoven. Ett nytt dataprogram, utvecklat på SiS FoU implementeras under 2001 på SiS LVM-institutioner. För enheter inom den frivilliga missbrukarvården krävs en annan lösning eftersom de inte ingår i ett redan existerande nätverk.

Förteckning över rapporter från utvecklingsprojekt

Utgivna i serien Allmän SiS rapport

2001:3 Socialtjänstenkät, ungdom. Utvärdering av SiS ungdomsvård ur ett brukarperspektiv *Nils Åkesson*.

2001:2 Dokumentation som verktyg. Att förbättra kvaliteten i arbetet genom att skriva *Lars Malmqvist*.

2000:4 Zigenka pojkar på Långanässkolan *Sven Peters*.

1999:2 Hur gick det? En uppföljning av utvecklingsprojekt vid SiS 1993–1997 *Inga-Lill Uggla*.

Utgivna i forskningsserien

Nr 1 1998 LVM-vårdens kvalitet enligt socialtjänstens bedömning *Arne Gerdner*

Nr 2 1998 Ett § 12 hem för flickor. Omdefinitioner inom ungdomsvården *Berit Andersson*.

Utgivna i serien SiS följer upp och utvecklar

1/01 Årsrapport ADAD 98. Ungdomar som skrivits in på särskilda ungdomshem under 1998 – bakgrund, livssituation och behandlingsbehov.

5/00 Tiden på Älvan och ett år efter ... 25 pojkars syn på vistelsen samt uppföljning ett år efter utskrivning *Anna Michanek, Marianne Kristiansson, Rose-Marie Westermarck och Bella Machado*.

4/00 Årsrapport DOK 99. Personer inskrivna vid LVM-institutioner under 1999 – bakgrund, livssituation och vårdbehov.

3/00 Utfall och kvalitet inom LVM-vården. Uppföljning av Lunden och Älvgården *Arne Gerdner*.

2/00 Årsrapport DOK 98. Personer inskrivna vid LVM-institutioner under 1998 – bakgrund, livssituation och vårdbehov.

1/00 Årsrapport ADAD 97. Ungdomar som skrivits in på särskilda ungdomshem under 1997 – bakgrund, livssituation och behandlingsbehov.

6/99 Beroende av droger – utsatt för övergrepp *Anders Nyman*.

4/99 Behandling av adopterade barn på särskilt ungdomshem *Jan-Åke Eriksson och Inger Sundqvist*.

2/99 Med familjen för förändring. Institutionsbaserat familjearbete *Martha Kesthely*.

1/99 Årsrapport DOK 97. Personer inskrivna vid LVM-institutioner under 1997 – bakgrund, livssituation och vårdbehov.

3/98 Årsrapport DOK 96. Personer inskrivna vid LVM-institutioner under 1996 – bakgrund, livssituation och vårdbehov.

2/98 Bli sedd, välja väg och förändras. Utvärdering av utredningsarbetet vid Villa Ljungbacken. *Göran Sandell och Jeanette Olsson*.

1/98 Rällsögården. 40 års verksamhet vid ett behandlingshem för vuxna missbrukare *Kerstin Möller, Arne Gerdner, och Anita Oskarsson*.